

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. vasario 20 d. Nr. 21RE2-28 (AG2-13/16-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Lauros Bernikienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Ingos Drąsutavičienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjui X. Y.,

2025 m. vasario 19 d. Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2025 m. vasario 4 d. priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo reiškiami reikalavimai:

1) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 22 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ (toliau – ir Sprendimas);

2) įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde (b. l. 15–16) pareiškėjas nurodo, jog nuo 2022 m. gruodžio 16 d. iki 2024 m. lapkričio 20 d. pareiškėjui buvo nustatytas 40 proc. neįgalumas (pastaba, netekto darbingumo lygis). Pažymi, jog 2024 m. lapkričio 13 d. kreipėsi į atsakovę dėl dalyvumo lygio nustatymo. Dalyvumo lygis buvo įvertintas 0 balų. 2024 m. gruodžio 11 d. teikė skundą Agentūros direktoriui, tačiau skundas buvo atmestas. Nesutinka su priimtu Sprendimu. Akcentuoja, jog jaučia skausmus (duomenys neskelbtini), lankosi skausmo klinikoje dėl skausmo blokadų, tačiau sveikatos būklė negerėja. Pabrėžia, jog dėl sveikatos būklės negali įsidarbinti ir išlaikyti darbo vietos. Pažymi, jog jam sutrikusi apsitarnavimo funkcija, nes sunku vaikščioti, užtikrinti higieną, sunku atlikti buitines darbus. Paaiškina, jog jam buvo atliktos 3 operacijos, (duomenys neskelbtini).

Posėdžio metu pareiškėjas prašė tenkinti skundą jame nurodytų ir posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2025 m. vasario 11 d. pateikė atsiliepimą į skundą, kuriuo prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 25–27).

Nurodo, jog pareiškėjo dalyvumo lygis buvo vertinamas 2024 m. lapkričio 13 d. – gruodžio 10 d. Agentūros Klaipėdos I teritoriniame skyriuje (toliau – ir Teritorinis skyrius), kuris asmeniui dalyvumo lygio nenustatė. Nesutikdamas su Teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išsamiai išnagrinėjęs asmens dalyvumo lygio nustatymo byloje esančius

medicininius dokumentus, 2025 m. sausio 22 d. priėmė Sprendimą, kuriuo paliko galioti nepakeistą 2024 m. gruodžio 10 d. Teritorinio skyriaus priimtą sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ (toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas).

Paaishkina, kad dalyvumo lygis, minėtu laikotarpiu buvo vertinamas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), jo priedais.

Pažymi, jog vertinant bazinį dalyvumo lygį, įvertintos 2024 m. lapkričio 12 d. UAB (duomenys neskelbtini) siuntime į Agentūrą (toliau – ir Siuntimas) nurodytos diagnozės pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) (toliau – ir TLK-10-AM) kodus: (duomenys neskelbtini). Paaishkina, jog vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumo lygį 2024 m. periodu, dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) ir susijusių gretutinių diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini), kaip ir Agentūros teritoriniame skyriuje, vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 51.1 papunkčiu (nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas), kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas stuburo funkcijos sutrikimas, kai nustatytas vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skoliozė, ir (ar) kifozė (I–II laipsnio), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo. Pastarasis kriterijus buvo taikytas dėl tos priežasties, kad pareiškėjui diagnozuotas (duomenys neskelbtini). Būklė po (duomenys neskelbtini) operacijų 2009 m., 2014 m., ir 2021 m. Paskutinė operacija: atlikta (duomenys neskelbtini), pašalinta (duomenys neskelbtini), atlikta (duomenys neskelbtini). Išlieka (duomenys neskelbtini). Sveikatos duomenys patvirtinti 2023 m. lapkričio 16 d., 2024 m. rugsėjo 24 d. gydytojo neurologo, 2024 m. spalio 22 d. neurochirurgo, 2024 m. spalio 15 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijų ir Siuntimo duomenimis.

Argumentuoja, jog Sprendimų kontrolės skyrius, remdamasis pareiškėjo medicininiais dokumentais ir taikydamas iki 2023 m. gruodžio 31 d. galiojusio teisės akto, reglamentavusio darbingumo lygio nustatymą, analogiją, konstatavo, kad vertinant asmens stuburo funkcijos sutrikimus, kai išlieka riboti stuburo juosmeninės dalies judesiai (judesių amplitudė įvertinta neutralaus nulio metodu), dominuoja vidutinio judesių apribojimo, o ne didelio judesių apribojimo įverčiai. Analogiškas stuburo judesių apribojimo vertinimas numatytas ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2003 m. gegužės 23 d. įsakymo „Dėl sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklių patvirtinimo“ 1 priedo X skyriuje.

Pabrėžia, jog vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumo lygį 2024 m. periodu, dėl gretutinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini), skirtingai nei Teritoriniame skyriuje, buvo taikytas specializuotas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 55.1.1 papunktis (nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas), kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuotas klubo sąnario judesių sutrikimas, kai nustatytas nedidelis judesių apribojimas arba judesio amplitudė 90° ir (ar) I laipsnio kontraktūra. Pastarasis kriterijus buvo taikytas dėl tos priežasties, kad pareiškėjui diagnozuota (duomenys neskelbtini). Sveikatos duomenys patvirtinti 2024 m. spalio 15 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos ir Siuntimo duomenimis.

Paaishkina, jog pareiškėjo dalyvumo lygio pasikeitimą, lyginant su 2022 m. laikotarpiu, iš esmės lėmė ne tik sveikatos būklės pasikeitimas, bet ir pasikeitęs teisinis reglamentavimas – nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauja Dalyvumo lygio nustatymo Kriterijų ir tvarkos aprašo redakcija (naujai išdėstytas Kriterijų ir tvarkos aprašas, jo 1–3 priedai su pasikeitusiomis vertinimui taikomų punktų vertėmis ir pasikeitusia individualios pagalbos poreikio klausimyno forma). Paskutinio vertinimo metu diagnozuoti organizmo funkciniai sutrikimai (pagal vyraujančią pasireiškimo formą) įvertinti, atsižvelgiant į paskutinio vertinimo metu Agentūrai pateiktus medicininius duomenis. Agentūra, nustatydamą dalyvumo lygį, vertina ne atskiras ligas, užšifruotas tam tikrais TLK-10-AM kodais, ir nustato ne sveikatos, o dalyvumo lygį, kuriam iš esmės įtaką daro ne diagnozuota liga ar

asmens patirta trauma, o dėl jų kilę nustatyti funkciniai sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis.

Teigia, jog pareiškėjas savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu, todėl pareiškėjas, argumentuodamas tai, kad jam netinkamai nustatytas dalyvumo lygis, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjo argumentai, kad jam netinkamai buvo nustatytas dalyvumo lygis, nelaikytini teisiškai reikšmingais. Pabrėžia, kad pasikeitus asmens sveikatos būklei, asmuo turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Teritoriniam skyriui dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

Atsakovei tinkamai pranešta apie posėdžio vietą ir laiką (b. l. 22–24). Atsakovė prašė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka ir informavo, jog atstovas neturi galimybės dalyvauti posėdyje (b. l. 27, 64). Vadovaujantis Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – ir IAGNTĮ) 14 straipsnio 6 dalies nuostatomis, byla išnagrinėta atsakovės atstovui nedalyvaujant.

Skundas atmetinas.

Byloje kilo ginčas dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 22 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“, kuriuo nepakeistas Teritorinio skyriaus 2024 m. gruodžio 10 d. sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ pareiškėjui nenustatyti dalyvumo lygio, teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

UAB (duomenys neskelbtini) siuntime į Agentūrą (pasirašytas šeimos gydytojos 2024 m. lapkričio 12 d., minėta, toliau – ir Siuntimas) nurodytos diagnozės: pagrindinė diagnozė (duomenys neskelbtini), susijusios diagnozės: (duomenys neskelbtini) (b. l. 29–30).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2024 m. lapkričio 13 d. prašymu nustatyti negalią kreipėsi į Agentūrą, prašydamas nustatyti dalyvumo lygį (toliau – ir Prašymas, b. l. 28).

Agentūros Klaipėdos I teritorinis skyrius laikotarpiu nuo 2024 m. lapkričio 13 d. iki 2024 m. gruodžio 10 d. atliko pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą ir 2024 m. gruodžio 10 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ (b. l. 3–4) nusprendė pareiškėjui nenustatyti dalyvumo lygio, kadangi bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų.

Individualios pagalbos poreikis įvertintas Agentūros Kauno I teritorinio skyriaus vyriausiajai specialistei 2024 m. gruodžio 9 d. užpildžius Klausimyną, nurodyta balų suma – 36 (b. l. 35–37).

Teritorinio skyriaus sprendimas priimtas 2024 m. gruodžio 10 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu (toliau – ir Aktas). Akte nurodyta, jog vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė (duomenys neskelbtini), atitinkanti Bazinio dalyvumo kriterijų 51.1 papunktį – vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skoliozė, ir (ar) kifozė (I-II⁰), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo, nes asmeniui diagnozuotos (duomenys neskelbtini). Nurodyti (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini), patvirtinta 2023 m. lapkričio 16 d. gydytojo neurologo. Vertinant bazinį dalyvumą taikyta gretutinė diagnozė (duomenys neskelbtini), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 48.1.1 papunktį – I ar II rentgenologinė stadija ir (ar) minimalūs osteofitai, nedidelis sąnario plyšio susiaurėjimas, nes M16.1, M13.15 kita pirminė koksartrozė. (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini), patvirtinta 2024 m. rugsėjo 10 d. gydytojo ortopedo traumatologo. Apatinės galūnės judesiai: (duomenys neskelbtini), patvirtinta 2024 m. spalio 15 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo. Taip pat nurodyta, jog vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu nevertinta diagnozė (duomenys neskelbtini). Bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų. Akto dalyje „Klausimyno vertinimas“ nurodyti 36 balai. Priimtas sprendimas nenustatyti dalyvumo lygio vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų (b. l. 38–41).

Nesutikdamas su Teritorinio skyriaus sprendimu, pareiškėjas 2024 m. gruodžio 11 d. pateikė skundą Agentūros direktoriui (gautas 2024 m. gruodžio 12 d., reg. Nr. (duomenys neskelbtini), toliau – ir Skundas, b. l. 45). Skunde Agentūros direktoriui pažymėjo, jog nesutinka su Teritorinio skyriaus sprendimu dėl dalyvumo lygio. Išreiškė nesutikimą dėl dalyvumo lygio įvertinimo.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 22 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ (b. l. 51–52) nuspręsta nekeisti Teritorinio skyriaus sprendimo, kuriuo pareiškėjui nenustatytas dalyvumo lygis. Sprendime nurodyta, jog dalyvumo lygis nustatomas ir sprendimas dėl dalyvumo lygio priimamas vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašu, įvertinus asmens bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį. Vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 51.1 papunktį – vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skoliozė, ir (ar) kifoze (I-II⁰), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo, nes dėl ligų pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini) asmeniui diagnozuota (duomenys neskelbtini). Būklė po (duomenys neskelbtini) operacijų 2009, 2014 ir 2021 m. Paskutinė operacija atlikta (duomenys neskelbtini), pašalinta (duomenys neskelbtini), atlikta (duomenys neskelbtini). Išlieka (duomenys neskelbtini). Raumenų jėga: (duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtina 2023 m. lapkričio 16 d., 2024 m. rugsėjo 24 d. gydytojo neurologo, 2024 m. spalio 22 d. neurochirurgo, 2024 m. spalio 15 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo. Pažymėta, jog negali būti taikomas didesnę bazinio dalyvumo balo vertę atitinkantis 51.2 kriterijus, kadangi jame numatytas didelis judesių apribojimas, arba 13.2 kriterijus, kuriame numatyta bent vienos galūnės raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę. Pagrindinės diagnozės reikšmė balais – 0, dauginama iš koeficiento 39, pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 0.

Sprendime taip pat nurodyta, jog vertinant bazinį dalyvumą taikyta gretutinė diagnozė (duomenys neskelbtini), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 55.1.1. papunktį, nedidelis judesių apribojimas, nes asmeniui nustatyta (duomenys neskelbtini). Kairio klubo judesių amplitudės neutralaus nulio metodu: (duomenys neskelbtini). Didesnė bazinio dalyvumo vertė nenustatyta, kadangi nėra patvirtintas vidutinis judesių apribojimas arba judesio amplitudė 60⁰ ir (ar) II laipsnio kontraktūra, arba klubo sąnario nejudrumas (ankilozė). Pažymėta, jog skirtingai nei Teritoriniame skyriuje, funkcijos sutrikimas nevertintas pagal 48.1.1 kriterijų, nes nėra nustatyta dviejų ir daugiau stambiųjų sąnarių artrozių. Gretutinės diagnozės reikšmė balais – 0, dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė 0, gretutinės diagnozės balų rezultatas – 0. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu nevertintos diagnozės (duomenys neskelbtini). Individualios pagalbos poreikio vertinimo dalyje nurodyta, kad klausimyno balų suma yra 36. Sprendimo teisiniu pagrindu taip pat nurodyti Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4, 26 punktai. Sprendimas priimtas 2025 m. sausio 22 d. vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu (b. l. 46–49).

Pareiškėjas nesutikimą su Sprendimu grindžia tuo, kad atsakovė tinkamai neįvertino jo sveikatos būklės, jis jaučia skausmą juosmens ir klubo srityje, dėl sveikatos būklės negali dirbti.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (ginčiui aktuali redakcija, galiojanti nuo 2024 m. sausio 1 d., toliau – ir ASNTAPI), Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (taikytina 2024 m. liepos 3 d. įsakymo Nr. A1-450/V-710 redakcija, galiojanti nuo 2024 m. liepos 4 d., nes 2024 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. A1-860/V-1249 nustatyta, kad asmenų prašymai ir (ar) skundai, kurie buvo pateikti vadovaujantis ankstesnio teisinio reguliavimo nuostatomis, nagrinėjami ir sprendimai priimami vadovaujantis ankstesnio teisinio reguliavimo nuostatomis (Prašymas pateiktas 2024 m. lapkričio 13 d.), minėta, toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas).

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, dalyvaudama formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, organizuoja asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimą (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Atsakovė taip pat yra institucija, kuri VAĮ nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punktas). Minėto įstatymo 2 straipsnio 8 dalis pateikia dalyvumo lygio sampratą – tai atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnį kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos

veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (ASNTAPI 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (ASNTAPI 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (ASNTAPI 19 straipsnio 7 dalis).

Tokia tvarka nustatyta Kriterijų ir tvarkos apraše, kurio III skyrius reglamentuoja dalyvumo lygio nustatymą. Minėto aprašo 17 punktą reglamentuoja, jog dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo IV skyriuje. Nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas. Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.2 punktą nustato, jog Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas dalyvumo lygį, užpildo Individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – ir Klausimynas), kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, neturintiems nedarbingumo pažymėjimo). Atvejai, kada Klausimynas nepildomas, numatyti minėto aprašo 22 punkte, vienas iš jų – bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų (22.4 papunktis).

Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Pirmiausia, vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus: 24.1.1. vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento reikšmė – 39; 24.1.2. jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertina ne daugiau kaip penkias reikšmingiausias gretutines diagnozes (organizmo funkcinio sutrikimus); 24.1.3. gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus taiko atsižvelgdama į sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą. <...>. Numatyta kaip nustatomi pagrindinės ir gretutinės diagnozių balų rezultatai. Agentūra dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus (25 punktas). Kriterijų ir tvarkos aprašas numato atvejį, kada dalyvumo lygis nenustatomas, t. y. jei bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų (26 punktas). Bazinio dalyvumo kriterijai nustatyti Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priede.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 ir 58 punktuose numatyta, jog asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Aprašo III skyriuje nustatyta tvarka, t. y. pagal tas pačias taisykles (vertinimo metodiką), pagal kurias vertinimą atliko Agentūros teritorinis skyrius. Pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą.

Nurodytas teisinis reglamentavimas suponuoja, jog dalyvumo lygio nustatymas yra asmens sveikatos funkcinio sutrikimų vertinimas, kurio tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinio sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo gali ir yra pajėgus visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Agentūrą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, paciento kortelėje identifikuotais įrašais. Individualios pagalbos poreikis įvertinamas užpildžius Klausimyną.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, o konkrečiai Kriterijų ir tvarkos aprašo ir kitos nuostatos, sprendžiant dėl pareiškėjo darbingumo lygio, o taip pat, ar priimant ginčijamą aktą buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., LVAT 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis

administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo (Komisijos) kompetencijos ribas (pvz., LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013, 2024 m. lapkričio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-883-552/2024).

Taigi, nagrinėjant ginčą dėl Sprendimo teisėtumo, Komisija vertina tai, ar pareiškėjo dalyvumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar surinkti įrodymai pagrindžia bazinio dalyvumo įvertinimą 0 balų, ar bazinis dalyvumas buvo tinkamai įvertintas, atsižvelgiant į visas dalyvumo lygiui įtaką darančias ligas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus, ar Sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjo Skunde nurodytas aplinkybes, ar ginčijamas administracinis aktas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.

Pažymėtina, jog atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAĮ nuostatomis. VAĮ 3 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis VAĮ 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

Atitinkamai VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime be kita ko turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAĮ nuostatos reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. VAĮ įtvirtinta individualaus administracinio akto turiniui keliamų reikalavimų taisyklė yra bendroji taisyklė, kurios paprastai turi laikytis visi viešojo administravimo subjektai, priimdami individualius administracinius aktus pagal savo kompetenciją (LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021).

Byloje surinkti duomenys patvirtina, kad Sprendimų kontrolės skyrius, atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, kaip pagrindinę diagnozę nurodė (duomenys neskelbtini) ir taikė bazinio dalyvumo kriterijų, nurodytą Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 51.1 papunktyje, stuburo funkcijos sutrikimas (vertinant vertebrogenines neurologines ligas, taikomas tik vienas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų XIV skyriaus 51 punkto papunktis arba tik vienas I skyriaus 13 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos formą): vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skoliozė, ir (ar) kifozė (I–II laipsnio), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo – vertinamas 0 balų.

Šio kriterijaus taikymo pagrįstumą atsakovė grindžia aplinkybe, jog medicininuose dokumentuose nurodyti duomenys patvirtina, jog dominuoja vidutinio judesių apribojimo, o ne didelio judesių apribojimo įverčiai. Tai nustatydamas atsakovė taikė pagal analogiją Kriterijų ir tvarkos aprašo, galiojusio iki 2023 m. gruodžio 31 d., 1 priedą, kuriame buvo nurodytos stuburo kaklinės ir krūtininės ir (ar) juosmeninės dalies judesių amplitudės neutralaus nulio metodu: nagrinėjamu atveju, stuburo kaklinės dalies judesių amplitudė (neutralaus nulio metodu): (duomenys neskelbtini). Liemens judesiai: (duomenys neskelbtini)

Byloje esantys medicininiai dokumentai patvirtina atsakovės padarytas išvadas, kad pareiškėjo dalyvumo lygis (dėl pagrindinės diagnozės) vertinimo metu negalėjo būti įvertintas didesnėmis balų išraiškomis, nes nustatyti sveikatos funkciniai sutrikimai yra įvertinti konkrečiomis bazinio dalyvumo lygio vertėmis, nurodytomis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priede, ir kurios negali būti koreguojamos ar kitaip keičiamos.

Komisija, įvertinusi rašytinius įrodymus: Siuntimo duomenis (b. l. 29–30), 2024 m. spalio 15 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos duomenis (b. l. 34), 2023 m. lapkričio 27 d. gydytojo neurologo stacionaro epikrizės duomenis (b. l. 32–33), 2024 m. rugsėjo 24 d. gydytojo neurologo atsakymo į siuntimą duomenis (b. l. 62–64), 2024 m. spalio 22 d. gydytojo neurochirurgo

konsultacijos duomenis (b. l. 65), sprendžia, jog jie laikytini pakankamais įrodymais bazinio dalyvumo įvertinimo 0 balų reikšme teisėtumo pagrindimui. Pagrindu sprendžiant dėl dominuojančių vidutinių judesių apribojimo atsakovė taikė ankstesnės Kriterijų ir tvarkos aprašo redakcijos 1 priedo 80.1.3 punkte pateiktas stuburo judesių amplitudės reikšmes (laipsnius). Minėto teisės akto nuostatos neteko galios nuo 2024 m. sausio 1 d. Pažymėtina, jog įsigaliojęs naujasis teisinis reguliavimas nenumato kokiais įrodymais turi būti remiamasi sprendžiant dalyvumo lygio klausimą dėl stuburo funkcijų sutrikimo. Pateikiamas dvi galimos opcijos: vidutinis stuburo judesių apribojimas <...> – 0 balų arba didelis stuburo judesių apribojimas <...> - 1 balas (atkreiptinas dėmesys, kad pagal ankstesnį galiojusį teisinį reguliavimą, 14 punktas nustatė net 10 punktų ligos sunkumui apibūdinti, vertinant vertebrogenines neurologines ligas pagal vyraujančią klinikinę ligos formą, o 80.1 punktas taip pat nustatė 3 punktus judesių apribojimo sunkumui apibūdinti). Komisija, įvertinusi stuburo funkcijos sutrikimus pagal medicininiuose dokumentuose užfiksuotas stuburo judesių amplitudės reikšmes, pritaria atsakovės padarytai išvada, jog dominuoja vidutinio judesių apribojimo, o ne didelio judesių apribojimo įverčiai. Pvz., kaklinės dalies judesiai: (duomenys neskelbtini) atitinka nedidelį judesių apribojimą, o liemens judesiai: (duomenys neskelbtini) dominuoja vidutinis judesių apribojimas. Tik vienas rodiklis lenkimas / tiesimas (duomenys neskelbtini) atitinka sunkų judesių apribojimą. Todėl įvertinus šias medicininiuose dokumentuose nurodytas įverčių skaitmenines išraiškas, Komisija prieina prie išvados, jog atsakovė pagrįstai nusprendė taikyti Kriterijų ir tvarkos aprašo 55.1 papunktį ir pagrįstai pagrindinės diagnozės bazinį dalyvumą įvertino 0 balų.

Atsakovei įvertinus pareiškėjo bazinio dalyvumo lygį 0 balų, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2–24.4 papunkčiais, pagrindinės diagnozės balą (0) padauginus iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (39), pagrįstai buvo gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas ($0 = 39 \times 0$).

Vertinant bazinį dalyvumą, atsakovė kaip gretutinę diagnozę vertino (duomenys neskelbtini), atitinkančią bazinio dalyvumo kriterijų 55.1.1. papunktį, nedidelis judesių apribojimas, nes asmeniui nustatyta pradinė I stadijos kairio klubo sąnario artrozė, FAI ankštumo požymiai. Kairio klubo judesių amplitudės neutralaus nulio metodu: (duomenys neskelbtini). Didesnė bazinio dalyvumo vertė nenustatyta, kadangi nėra patvirtintas vidutinis judesių apribojimas arba judesio amplitudė 60^0 ir (ar) II laipsnio kontraktūra, arba klubo sąnario nejudrumas (ankilozė). Šias išvadas patvirtinta į bylą pateikti medicininiai dokumentai. Atsakovė pagrįstai nevertino gretutinės diagnozės pagal 48.1.1 kriterijų, nes medicininiai dokumentai nepatvirtina, kad pareiškėjui nustatyta dviejų ir daugiau stambiųjų sąnarių artrozių (nustatyta tik (duomenys neskelbtini)). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu atsakovė pagrįstai nevertinto diagnozių (duomenys neskelbtini). Gretutinės diagnozės reikšmė balais – 0, dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė 0, ir gretutinės diagnozės balų rezultatas – 0.

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad tokiu atveju, jei bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatomas, kaip tai reglamentuota Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punkte. Klausimynas pagrįstai nepildytas Sprendimų kontrolės skyriaus vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunkčiu.

Komisija, išnagrinėjusi Sprendime pateiktą vertinimą dėl pareiškėjui nustatytos pagrindinės diagnozės ir gretutinių diagnozių pagal TLK-10-AM kodus ir jų sąlygotų funkcinį sutrikimų, sprendžia, jog Agentūra juos vertino tinkamai, laikydamosi tvarkos, procedūrų ir kriterijų vertinamųjų reikšmių, nustatytų Kriterijų ir tvarkos apraše.

Bylos duomenys patvirtina, kad atsakovei nustatant pareiškėjo dalyvumo lygį buvo remtasi pareiškėjo asmens byloje esančia medicinine dokumentacija ir nustatytomis diagnozėmis. Aplinkybes apie pareiškėjo sveikatos būklę ir jo sveikatos priežiūros specialistų nustatytas diagnozes patvirtina į bylą pateikti medicininiai dokumentai (siuntimai, atsakymai į siuntimus).

Komisija, įvertinusi nustatytas bylos aplinkybes ir teisės aktų nuostatas, pažymi, kad atsakovė kiekvieno vertinimo metu dalyvumo lygį nustato iš naujo, vadovaudamasi jai pateiktais mediciniais ir kitais dokumentais (siuntimo duomenimis, išrašais iš medicininių dokumentų, instrumentinių, laboratorinių ir kitų tyrimų duomenimis, ir t.t.) ir nėra susaistyta ankstesnių vertinimų metu padarytomis išvadomis. Galiojantis teisinis reglamentavimas supponuoja galimą asmens dalyvumo

lygio kitimą priklausomai nuo jo sveikatos būklės atitinkamu laikotarpiu. Be kita ko, nagrinėjamu atveju pasikeitė ir pats teisinis reguliavimas – Kriterijų ir tvarkos aprašas bei jo priedai.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas tokio pobūdžio (medicininio) įrodymų, kurie patvirtintų jo teiginius, kad pareiškėjo sveikatos būklė atitinka kitus Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priede nustatytus kriterijus dėl sveikatos sutrikimų, atitinkančių kitoki, nei Agentūros nustatyta, bazinio dalyvumo lygį bei paneigtų atsakovės išvadas, nepateikė. Kaip minėta, norint įvertinti duomenis iš medicinos srities, reikia pritaikyti ir specialias mokslo žinias iš medicinos srities. Nagrinėjamu atveju pareiškėjo dalyvumo lygį nustatė specialistai, turintys reikiamų žinių šioje srityje, remdamiesi informacija, esančia medicininiuose dokumentuose, t. y. remdamiesi pirmine ir leistina informacija. Todėl norint paneigti jų išvadų pagrįstumą, turėtų būti naudojami tokio pat pobūdžio įrodymai. Kadangi pareiškėjas tokių įrodymų (medicinos specialistų išvadų, ekspertizių aktų ir kt.), kurie paneigtų padarytas išvadas, Komisijai nepateikė, nagrinėjamu atveju nėra nei faktinio, nei teisinio pagrindo pareiškėjo skundą tenkinti.

Komisija, įvertinusi byloje surinktą medžiagą, ginčo šalių išdėstytus argumentus bei ginčą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, sprendžia, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 22 d. sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ yra teisėtas ir pagrįstas, priimtas laikantis teisės aktų reikalavimų, įpareigojančių atsakovę užtikrinti visapusišką ir objektyvų procedūros vykdymą, jame nurodytas teisinis pagrindas, aptartos Skundo nagrinėjimui įtakos turėjusios aplinkybės, nurodyti motyvai. Sprendimas atitinka administracinio sprendimo turiniui keliamus VAI 10 straipsnio 5 dalies reikalavimus, todėl naikinti nėra teisinio pagrindo. Esant tokiai išvadai, pareiškėjo skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Netenkinus pareiškėjo skundo reikalavimo dėl Agentūros Sprendimo panaikinimo, nėra pagrindo tenkinti išvestinį skundo reikalavimą ir įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Atsakovė atsiliepimu prašo užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, atsižvelgdama į atsakovės prašymą, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 22 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Laura Bernikienė

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Inga Drąsutavičienė